

För- och grundskolenämnden

Tid: Torsdagen den 20 juni 2019 kl. 9:00-12:00

Plats: Esplanaden

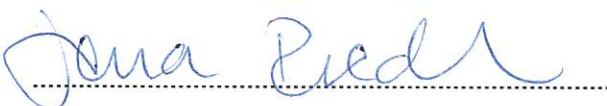
Beslutande: Moa Brydsten (S), ordförande
Lena Riedl (M), 1:e vice ordförande
Elisabeth Zachrisson (V), 2:e vice ordförande
Katarina Nilsson Reian (S), tjänstgörande ersättare för Roland Samuelsson (S)
Linda Burén (S)
Jimmy Liljefelt (S)
Gun Stolt (V)
Ron Mahieu (C)
Anders Norqvist (L)
Valter Jauhiainen (S), tjänstgörande ersättare för Morgan Flank (MP)
Sven-Åke Granberg (KD)

Övriga deltagare: Se sidan tre

Utses att justera: Lena Riedl

Sekreterare: §§ 62-70
Kjell Högström

Ordförande:
Moa Brydsten

Justerare:
Lena Riedl

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ: För- och grundskolenämnden
Sammanträdesdatum: 2019-06-20

Anslaget har satts upp: 2019-06-26

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Sammanträdesprotokoll
2019-06-20

Anslaget tas ner:

Förvaringsplats:

Underskrift:

2019-07-24
Utbildningsförvaltningen

.....

Renee Öström Halläng

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Patrik Andersson (S)

Ellinor Hansson (C)

Frida Karlander (L)

Tjänstemän

Ann-Christine Gradin

Christopher Granberg

Erika Holmberg

Erika Åberg

Kjell Högström

Lena Sundh

Maria Runarsdotter

Ylva Rune

Inger Edström Dahlgren

Beslutsärenden

§ 62

Diarienumr: SK-2019/00201

Sverigedemokraterna - Motion 9/2019 - Insatser mot psykisk ohälsa i Umeå kommuns skolor

För- och grundskolenämnden beslutar

Att föreslå kommunfullmäktige avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion angående krafttag mot psykisk ohälsa bland unga.

Beslutsunderlag

Skollagen reglerar att varje skolhuvudman ska ansvara för att elever har tillgång till elevhälsa. Det är alltså skolhuvudmannen och inte elevens hemkommun som ansvarar för tillgången till elevhälsa. Elevhälsan arbetar inom ramen för utbildningen och har ett uppdrag gentemot de elever som finns hos skolhuvudmannen. Målsättningen med arbetet är att eleven ska klara utbildningens mål.

Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande på både organisation-, grupp- och individnivå. Det behandlande uppdraget ligger hos hälso- och sjukvården.

Den psykiska ohälsan hos våra barn och unga ökar oroväckande i hela landet. Skolans ansvar för att förhindra att utvecklingen fortsätter handlar till stor del om att anpassa skolans lärmiljö och ge stödinsatser så att alla elever klarar utbildningens mål. En viktig skyddsfaktor mot ohälsa är en fungerande skolgång.

För att kunna vända trenden med ökande psykisk ohälsa behöver elevhälsan fokusera på sitt förebyggande och hälsofrämjande uppdrag. Skolan behöver också identifiera de elever som lider av psykisk ohälsa och hänvisa dessa vidare till hälso- och sjukvården. För all skolpersonal gäller att man har en skyldighet att anmäla till ansvarig rektor om man befärad att en elev inte uppnår kunskapskraven. Elevhälsans personal har kompetens

att identifiera psykisk ohälsa och har uppdraget att bistå pedagogerna med information och kunskap om detta.

Arbetet mot stress är ett viktigt område där tillgång till elevhälsans kompetenser är av stor vikt. Det är idag många faktorer som påverkar våra elevers psykiska mående. Vi ser i UNGA 18 enkäten att 58,3% i våra kommunala högstadieskolor och 63,5% av eleverna i våra kommunala gymnasieskolor uppger att de känner sig stressade varje vecka eller oftare. Skolan är en arena som ibland kan stressa våra elever men även det omgivande samhället innebär belastningar som kan vara svåra att hantera för våra ungdomar. Vidare visar UNGA 18 enkäten att 17% i våra kommunala grundskolor och 25% av eleverna i våra kommunala gymnasieskolor upplever sig ha psykiska besvär (större svårigheter med exempelvis koncentration, uppmärksamhet, depression mm) Att motverka kränkningar är ytterligare en viktig faktor som bidrar till psykisk hälsa och där elevhälsan har en viktig roll.

Umeå kommun har idag en förhållandevis väl utbyggd elevhälsa med tillgång till välutbildad personal. Eleverna har redan idag möjlighet att möta någon av elevhälsans kompetenser för att diskutera sitt mående, eller andra frågor, om eleven så önskar. Skolsköterskorna har ett lagstadgat uppdrag att erbjuda alla elever enskilda möten genom hälsobesöken vid tre tillfällen under grundskoletiden och ett tillfälle under gymnasietiden. Det motionen föreslår kring terminsvisa samtal med skolpsykolog eller skolkurator ligger inte inom ramen för elevhälsans uppdrag enligt skollagen.

YAM (Youth Aware of Mental health) är en evidensbaserad metod för att förebygga depression och suicid som Umeå kommuns grundskolor genomför i åk 8. Hälsoskolan är ett exempel från gymnasieskolan som också kan nämnas i sammanhanget. Innehållet i Hälsoskolan behandlar hur eleven kan förebygga psykisk belastning genom olika typer av egenvård. I innehållet återfinns också områden som mänskliga rättigheter, studie- och yrkesvägledning och information om sömn, kost och motion.

Ökande elevkullar i våra skolor de kommande åren innebär att vi behöver ta höjd för detta i elevhälsans organisation och bemanning av personal på skolorna.

Umeå kommun arbetar kontinuerligt med att utöka och förfina samverkan med andra myndigheter som också har ansvar för barn och unga. Vi har en strukturerad samverkan med Region Västerbotten och socialtjänsten i

Umeå kommun inom ramen för forumet SÖK (Samverkans överenskommelse). Vi samverkar också inom ramen för HLT (hälsa, lärande, trygghet) i grundskolan och med Ungdomshälsan på gymnasienivå. Verksamhetschefer för elevhälsa, primärvård och specialistpsykiatri har också en uppbyggd struktur för samverkan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår nämnden Kommunfullmäktige att avslå motionen.

Bilaga; motion

Beredningsansvarig

Erika Holmberg
Elevhälsochef

Beslutet ska skickas till
Kommunfullmäktige

§ 63

Diariennr: SK-2019/00237

Remiss Umeås lokala miljömål 2019 (KS-2019/00214)

För- och grundskolenämnden beslutar

Att anta föreslaget yttrande men att i remissen på sid 22, Kemikaliesmarta förskolor och skolor, ändra målformulering till:

”Förskolor, skolor och berörda förvaltningar får ökad kunskap för att kunna ge förutsättningar till alla förskolor och skolor att vara kemikaliesmarta.”
samt ”Senast år 2025 är alla förskolor och skolor i Umeå kemikaliesmarta.”

Att till yttrandet lägga till följande:

Tillägg i Umeå lokala miljömål 2019 sid. 25:

”Vi ska vara fossilfria” byt ut mot ”Vi ska vara fossilfria och minska vår klimatpåverkan i enlighet med Parisavtalet”.

Tillägg i Umeås lokala miljömål 2019 sid. 26:

Förslag till delmål under Klimat:

”Med start år 2020 minskar Umeå kommun årligen sina koldioxidutsläpp i en takt som innebär koldioxidneutralitet år 2040. Utsläppen föreslås minska med en konstant del av föregående års utsläpp”

Ansvar: Samtliga nämnder och kommunkoncern

Indikator: Utifrån den framtagna koldioxidbudget för Umeå kommun, används den fastställda årliga minskningen av koldioxidutsläpp, från kommunens verksamheter och kommunkoncernen, som indikator.

Ärendebeskrivning

2008 ställde sig Umeå kommun bakom de nationella miljömålen och antog ett antal lokala miljömål som komplement. Sedan dess har nya strategier och målsättningar både på lokal och global nivå tillkommit som strävar mot hållbar utveckling och uppfyllelse av miljömålen. Mot bakgrund av detta

har ett förslag till nya lokala miljömål för Umeå tagits fram. Målen är tänkt att ersätta de lokala miljömålen som antogs av kommunfullmäktige och syftar till att konkretisera den ekologiska hållbarheten i kommunens vision.

Umeås lokala miljömål är indelat i fem fokusområden, *Biologisk mångfald, Vatten, God bebyggd miljö, Giftfri miljö* och *Klimat*, som täcker in 14 av de nationella miljömålen och 11 av de globala hållbarhetsmålen.

För att nå målsättningarna ska de lokala miljömålen beaktas och vara vägledande för kommunens verksamheter och bolag, och för alla som verkar i Umeå.

Yttrande

Umeå kommuns förslag till nya miljömål fångar i huvudsak de viktiga delarna i arbetet med att nå de nationella miljö kvalitetsmålen antagna av Riksdagen och som ska leda vägen för vår strävan att åstadkomma en ekologiskt hållbar samhällsutveckling.

Flera av de globala målen handlar om miljödimensionen i en hållbar utveckling, till exempel att hejda förlusten av biologisk mångfald. Sveriges miljömål omhändertar nationellt den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Umeås miljömål syftar till att göra detsamma på lokal nivå, vilka täcker in 11 av de 17 globala målen. Detta anser för- och grundskolenämnden vara positivt, då det är viktigt att i alla sammanhang också bidra i ett globalt perspektiv.

Dock föreslår för- och grundskolenämnden att följande synpunkter beaktas:

- Att utrymme ges för utbildning och livslångt lärande inom hela organisationen för ökad kunskap och därmed motivation att uppnå målen.
- Att kompetens finns vid upphandling, så att miljö- och hälsofarliga varor och tjänster inte är ett alternativ för verksamheterna.
- Genomgående bör Umeå ersättas med Umeå kommun.
- För att nå målen krävs en tydlig uppföljning vilken bör synliggöras för att få en kontinuerlig bild av process och måluppfyllelse.

Övriga synpunkter:

Sid 21, Minska miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor

- *MÅL "Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor och tjänster ska minska till år 2025."*

Varor som upphandlas bör inte vara miljö- och hälsofarliga.

Sid 22, Kemikalismarta förskolor och skolor

Ändra målformulering till:

"Senast år 2025 är alla förskolor och skolor i Umeå kemikaliesmarta."

- Lägg till under "Ansvariga" Teknik och fastighet, Samhällsbyggnad samt Upphandling

- Lägg till *och förskolor* under "Indikatorer" samt att angiven indikator avser för- och grundskolan.

Förslag till utbildning för förskola och grundskola finns.

Vid inköp av pedagogisk utrustning och inventarier bör Upphandling säkerställa att varor och tjänster inte är miljö- och hälsofarliga.

Sid 24, Fasa ut särskilt farliga kemikalier

MÅL "Senast år 2025 har särskilt farliga kemikalier ersatts eller fasats

- Lägg till för- och grundskolenämnd under "Ansvar" (gäller främst högstadiet).

Här avser för- och grundskolan använda tidigare framtaget egenkontrollprogram.

Sid 26, Fossilfritt Umeå

MÅL Fossilfri fordonsflotta

Lägg till för- och grundskolenämnden under "Ansvar" (avser skolskjuts)

MÅL "Invånare i Umeå kommun ska minska sin konsumtions-baserade klimatpåverkan till 2 ton CO2-ekv till år 2040."

- Lägg till för- och grundskolenämnd under "Ansvar".

Beredningsansvarig

Erika Åberg

enhetschef, naturskolan

Beslutet ska skickas till

elin.lindqvist@umea.se

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Moa Brydsten (S) för att på sid 22, Kemikaliesmarta förskolor och skolor, ändra målformulering till:

”Förskolor, skolor och berörda förvaltningar får ökad kunskap för att kunna ge förutsättningar till alla förskolor och skolor att vara kemikaliesmarta.” samt ”Senast år 2025 är alla förskolor och skolor i Umeå kemikaliesmarta.”

Propositionsordning

Ordförande prövar yrkandet, bifall mot avslag, och finner att arbetsutskottet bifaller yrkandet.

För- och grundskolenämndens beslutsordning

Tilläggsyrkanden

Elisabeth Zachrisson (V) för nedanstående tillägg.

Tillägg i Umeå lokala miljömål 2019 sid. 25:

”Vi ska vara fossilfria” byts ut mot ”Vi ska vara fossilfria och minska vår klimatpåverkan i enlighet med Parisavtalet”.

Tillägg i Umeås lokala miljömål 2019 sid. 26:

Förslag till delmål under Klimat:

”Med start år 2020 minskar Umeå kommun årligen sina koldioxidutsläpp i en takt som innebär koldioxidneutralitet år 2040. Utsläppen föreslås minska med en konstant del av föregående års utsläpp”

Ansvar: Samtliga nämnder och kommunkoncern

Indikator: Utifrån den framtagna koldioxidbudget för Umeå kommun, används den fastställda årliga minskningen av koldioxidutsläpp, från kommunens verksamheter och kommunkoncernen, som indikator.

Anders Norqvist (L) för bifall till liggande förslag och till Vänsterpartiets båda tilläggsyrkanden, Moa Brydsten (S) för bifall till liggande förslag och till Vänsterpartiets 1:a tilläggsyrkande, Lena Riedl (M), Ron Mahieu (C) och Sven-Åke Granberg (KD) för bifall till liggande förslag samt avslag till Vänsterpartiets tilläggsyrkanden.

Propositionsordning

Ordförande prövar liggande förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden bifaller liggande förslag.

Ordförande prövar Vänsterpartiets 1:a tilläggsyrkande och finner att nämnden bifaller tilläggsyrkandet, därefter prövas Vänsterpartiets 2:a tilläggsyrkande där det efter votering avgetts 3 röster för bifall, 3 röster för avslag och 5 har avstått att rösta, däribland ordföranden. Enligt Kommunallagen måste dock ordförande avge röst vid lika röstetal och ordförande väljer då att bifalla Vänsterpartiets 2:a tilläggsyrkande som nämnden därmed bifaller.

Reservation

Lena Riedl (M), Ron Mahieu (C) och Sven-Åke Granberg (KD) för att Vänsterpartiets tilläggsyrkanden ska avslås.

Protokollsanteckning

Moa Brydsten (S) lämnar protokollsanteckning vilken bifogas protokollet.

§ 64

Diariennr: SK-2018/00581

**Sammanträdestider för- och grundskolenämnden
2020**

För- och grundskolenämnden beslutar

Att anta liggande förslag på sammanträdestider.

Ärendebeskrivning

Sammanträdestider för för- och grundskolenämnden arbetsutskott och nämnder 2020.

Beslutsunderlag

Enligt bilaga

Beredningsansvarig

Kjell Högström
nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till
Kommunledningsstaben

§ 65

Diariennr: SK-2019/00239

Kommunikationsenheten - Remiss - Strategi för extern kommunikation. Dnr KS-2019/00295

För- och grundskolenämnden beslutar

Att anta yttrandet

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns kommunikationsavdelning har tagit fram ett förslag till strategi för extern kommunikation för antagande i kommunfullmäktige. Förslaget har överlämnats till samtliga nämnder för yttrande och skall vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2019-09-05.

Förslaget på kommunikationsstrategi syftar till att förverkliga mål som har beslutats av kommunfullmäktige och är en övergripande strategi för extern kommunikation för organisationen Umeå kommun.

Kommunikationsstrategin ska utgöra grunden när verksamheterna utformar sin egen kommunikation och revideras i samband med varje ny mandatperiod.

Kommunikationsstrategin har tagits fram i en process med hög representativitet från flera förvaltningar.

Yttrande

Nämnden ställer sig bakom förslaget i stort på så sätt att:

- låta värdegrunden MÖTS (medborgarfokus, öppenhet, tillit, ständiga förbättringar) genomsyra den externa kommunikationen
- strategin för att nå fullmäktiges mål är definierade för exempelvis målgrupp och avsändare
- kommunikationskanalerna är definierade samt vad som gäller vid mediakontakter och ansvarsfördelning
- effekt och uppföljningsområden definieras

Förtydliganden hade dock kunnat göras för partierna "huvudbudskap: med Umeåbornas välfärd i fokus" kontra "kommunikationsmål" för att förstå

skillnaden mellan dessa. Likaså begrepp som "utgångspunkter" (sida 5) och "kommunikativa grepp som stöttar huvudbudskapet (sida 6), när man i själva verket avser strategi precis som dokumentrubriken anger. Att reda ut dessa begrepp förbättrar verksamhetens möjlighet att utforma sin egen kommunikation med kommunikationsstrategin som grund.

Beslutsunderlag

Kommunikationsenheten: remiss – strategi för extern kommunikation

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter
kanslichef

Beslutet ska skickas till
KS diarium

Informationsärenden

§ 66

Uppdrag i FGN UP: Utredda hur det pedagogiska stödet riktat till barn och elever med behov inom NPF utvecklas i enlighet med styrdokument och nämndens intention om inkludering

Utvecklingschef Ylva Rune och utvecklingsledare Inger Edström Dahlgren gör en första avstämning av uppdraget.

§ 67

Uppdrag i FGN UP: Hedlunda förskola; att uppdrag kring att arbeta med genus ska definieras och en modell för att sprida arbetssätt och metoder ska tas fram

Enhetschef Monica Andersson ger slutrapport om arbetet med genus och jämställdhet inom Umeås kommunala förskolor enligt nämndens uppdragsplan.

§ 68

Utbildningsdirektören informerar

Utbildningsdirektör Ann-Christine Gradin och hennes medarbetare informerar om aktualiteter inom verksamhetsområdet.

- Medarbetarenkät genomförs i Umehösten 2019
- Hemkommunens ansvar för skolpliktsbevakning (elever i fristående skolor)
- Ärende fullgörande av skolplikt, vitesföreläggande enligt skollagen, uppföljning tidigare beslut i FGN
- Fullständiga studieresultat ännu ej klara
- Upphandling ny lärplattform förestående
- Ägar- och ledningsprövning fristående förskola initierad
- Förskoleplanering, avstämning
- Rutin vid personuppgiftsincident (GDPR) fastställd för FGN och GVN av utbildningsdirektör med stöd av delegation.
- Nämndens budgetprocess
- Månatlig ekonomisk rapport
- Utbildningskontorets öppettider v.27-31
- Ny ekonomichef rekryterad, Pelle Nilsson tillträder 26 aug

Efter att nämnden stängt för övriga deltagare än politiker och berörda tjänstepersoner informerades om två elevärenden.

§ 69

Politiker informerar

Ordförande Moa Brydsten informerar om delegationsbeslut där hon enligt delegation beslutat.

§ 70

Anmälningar och delegationsbeslut

Anmälningsärenden och delegationsbeslut SK 116-160 2019 redovisas enligt förteckning och läggs till handlingarna.

Protokollsanteckning (s)

Socialdemokraterna i för- och grundskolenämnden avstår från att delta i beslutet om vänsterpartiets andra att sats på grund av att yrkandet lades direkt på nämndens bord och inte kunnat beredas. Vi är positiva till att vidta kraftfulla åtgärder för att minska koldioxidutsläppen men frågan behöver beredas för att utreda vilka konsekvenser den får då den gäller alla nämnders ansvar.

Efter votering som avslutades 3 bifall 3 avslag (5 avstod) så är ordförande skyldig att rösta enligt kommunallagen för att ärendet ska kunna avgöras. Eftersom vi är positiva till arbete för att minska koldioxidutsläppen så röstade ordförande bifall trots oron för konsekvenserna av målformuleringen.